

הוא חנוך. אך לכל לדיק ולדיק יש תרין רוחין חד להתא חד לעילא וכמ"ש בזוה"ק פ' נח ס' ע"א בהוספהא שם. ואורוה הרוח של חנוך שהיה למעלה. נקרא ג"כ מטע' והוא היה שר הפנים ושבו גם עולם מעת בריאת העולם והלאה. ואחר שבהלך חנוך עלה גם רוחו דלהתא ותחבר ותתיחד עם רוחו אשר לעילא. והו שאמרנו בספר היכלות כי חנוך הוא שר הפנים. והרי מותרין בזה קושית חוספת חולין ס' ע"א דה"ו פסוק. וכמ"ש כ"ז האר"ז ל' בספר הגלגלים פ' י"ט. ועכ"פ הוא כי המלאך מטע' היה גם אז והוא כולל כל העולמות צ"ע כנ"ו וה"כ הרי היה מגיע מטע' ג"כ עד ראשית האומא דאלימות כי הרי אז היה מגיע שם ראש עולם הבריאה. אך עכ"ז הנה היה מעלה אדה"ר גבוה ועלה הרבה מאלו גם מהמטע' של אז. מלך הגרנתי שבו. כי כל הרוחין דהמלאכים הם רק מהחילוניות דהעולמות ור"ל כי מהחילוניות י' ספי' שבכל עולם מהם נמשכים ונעשים נשמות המלאכים וכן נמשכו מהחילוניות דפרטופי האלימות. ואינם יכולים לעלות למעלה ממדרגתן אפי' נקודה אחת וכמ"ש הרב בשער העיבורים פ"א ושם ר"פ ד' ובשער פנימיות וחילוניות דרוש י' אצל הנשמות בני אדם הם מהפנימיות העיקרי שבכולם ואדה"ר אשר זכה להגרנתי דכל הצי"ע ולהגרנ"ג דהאלימות כנ"ל ענף י"ד וע"ז הרי גדלה מעלתו על מטע' לחין קץ. והגם שאמרנו לעיל ענף ט"ו שחנוך נטל הנשמה דהזיהרא עלאה דאלימות של אדה"ר וחנוך הוא מטע' כנ"ו והרי אמרנו שאין לשום מלאך נשמה מהפנימיות מאומה אך דע כי מה שנעשה חנוך למטע' הוא רק החילוניות שבו כי נשמת האדם אשר אמרנו שנמשך מהפנימיות הנה הוא אינו מהפנימיות לבד אלא שהוא מהחילוניות ג"כ כי פנימיות בלתי חילוניות אי אפשר ובהא נשמת האדם מלווה בהחילוניות ג"כ ואותה החילוניות דחנוך הוא נעשה למטע' שר הפנים אצל הפנימיות דהזיהרא עלאה אשר זכה חנוך הוא עלה באלימות עלמו אשר אין שום מלאך יכול להגיע שם. וע' בספר הגלגלים פ' ס"ד שאמר שם זה לשונו. ענין חנוך ואליהו שאמרנו רז"ל חנוך זה מטע' ואליהו הוא סנדלפון' וזה קלה קשה שהרי גדולים לדיקים ממלאכים וה"כ מה הרוחין והדרבא הפסידו כי שכר העדן והגן הוא יותר חשוב מלהיות מלאך (וכמ"ש בזוה"ק חקת קפ"ב ע"ב) אך הענין הוא כי גופם נהפך למלאך אצל הגר"ג שלהם יושבים בגן עדן כשאר לדיקים וה"כ הרוחין הרבה שגופם נתעלה במעלה זה. והגוף היינו הגוף האורי שלהם בסוד ללם הנראה לזכי הראות עכ"ל ור"ל על החילוניות דהגר"ג שהם מהחילוניות דה' ספי' אשר משם נמשך נשמת המלאכים ובהם בוא מלווה נשמת האדם והם בבחי' ע"ל על הנשמה ומהם נעשה בחנוך ואליהו מטע' וסגדל' וע' עוד בזה בחרכוה בדברי הרמ"ק ז"ל בשער היכלות פ' י"ב ושם פ' י' וי"א:

ונחזור להענין כי אדם הראשון היה הרבה יותר גדול גם ממוטע' שר הפנים כי היה מוגיע בצור נשמתו עד הרישא תנינ' דא"א דאלימות והוא מ"ש בתיקונים סוף תיקון ס"ה אדם הראשון בדיוקנא דהויה אחרת ובדיוקנא דעשר ספירין דאין יוד הא ואו הא שהם פנימיות האלימות. וע"ש בריש תיקון ס"ו אדכי הא אליהו אודמן לגביה כו'. ושם בתיקון כ"ו ואדם אהעביד בדיוקנא דלעילא כו' כד אהעביד כלהו ספירין אהכלילו בדיוקנא דנשמתיה ונשמתיה הות מרכבה לון כו' ומניה הוה מודעוין עלאין ותתאין והוה סגדן ליה בגין אלין נהורין דהוה נהירין ביה כנוונא דאדם דלעילא דהוה סגדן ליה הרי הוה סגדן לאדם דלתתא עד דהוה אמר איהו בלא נשמתיה ונכרעה נכרעה לפני ה' עישו ובהווא זמנא הוה איהו שליט על כל המוני עילא ותתא. ובפדר"א פ' י"א אמר שם ג"כ כי היה מתואר בדמות ארזים ראו אותו הבריות ונתייראו כסבירין שהוא בוראן ובאו כולם להשתחוות לו אמר להם באהם להשתחוות לי. בואו אני ואהם נלך ונלביש גאות ועוה ונמליך עלינו מי שבראנו הלך אדם לעמו והמליך אותו ראשון וכל הבריות אחריו אמרו ה' נלך גאות לבש. וכן הוא בתנחומא פ' פקודי ספי' ג'. ובבראשית רבה פ"ח סימן י' בשעה שברא הקב"ה לאדה"ר טעו מלאכי השרת ובקשו לומר לפניו קדוש כו'. וכ"ז הוא משום כל הזיהרא עלאה שהיה בו כנ"ל לא הכחיתו בו שהוא האדם כלל. אך באמת כבר אמרנו לעיל ענף י"ד כי גם אחר כל מעלתו הגדולה הכ"ל

עכ"ז הנה לא היה מתגלה בו היחוד דאור א"ס כלל ולא היה אדה"ר בשום בחי' אלהות כלל וכלל ח"ו ועי"ז היה אפשר לו לירד מכל מדרגתו ומעלתו ולהכשל בעין הדעת וכמו שבארנו בחלק הציבורים בשער העקודים פ"ב ע"ש בארובה והנה אירע לו כמקרה עולם הנקודות שהגם שילאו כולם מהא"ק והיו במדרגת הגלגלים אך מכיון שאז היה חסר בהם הגליו היחוד דאור א"ס עי"ז מיחו כולם כמו שמתבאר לעיל חלק א' היינו שהאורות פרחו מהם וגשברו עליהם וירדו השברי כלים למטה וילא מהם כל עולם התוכו כן אירע ער"ז ממש לאדם הראשון אחר שירד ממדרגתו כי הזיהרא עלאה פתחה מניה ולא נשאר בו רק תמולית דתמולית מהארת אור נשמתו הקודמת ע"ד הכלי דגרמי שנשאר בתוך העלמות בקבר וגופו ירד מיום שמים לשאלו תחתית ונשתנה ונעשה לחומר מזהם אכר... רם מרה ג"שה כרוחה רימה. והרי נחקיים בו בפשטות ממש מה שאמר לו הקב"ה כי ביום אכלך ממנו מות חמות כי הרי הוא באמת מיהה ממש על דרך שנאמר בזה' מלכים וימליך וימת משום שנפלו מאלימות לבריאה והגם שלא היו עדיין גם ומחלה רק בבחי' נקודות לבד והרי מכש"כ כאן באדה"ר אשר היה אורו מבהיק מסוף העולם ועד סופו הרבה יותר מכל שרפי מעלה וכיטל ממנו הכל ולא נשאר בו רק תמולית דאור הנפש הנשאר בתוך העלמות בקבר כנ"ל ענף ט"ו וגופו נעשה לחרס וחרסי האדמה א"כ הרי אין מיתה גדולה מוה. לאדם ע"י התורה והמלוה שהיא מאור הגנוז הנה מתקיים בו והשביע בחלמות נפשך ועלמותך יחלין וע"ד שאמרנו ברכות י"ח סע"א לדיקים במיתתן נקראו חיים אצל באמת הוה כל העוה"ז עולם התוכו והמיתה אלא שלא ניכר עתה משום שאין החושך והמות נודע אלא רק ע"י החיים והאור כמ"ש במדרש תמורה וכשיחזור לנו האור הגנוז לעתיד אז נראה כ"ז בחיש ועין והרי נחבאר לנו בכל זה מדרגת מעלת כל העולמות אשר בששת ימי בראשית קודם החטא ובפרט אדם הראשון שהוא מבחר כל היצור עד שנאלה כל פה לדבר והלב לחשב מנדולת רוממות מעלתו וכנ"ל בכל דבריו מענף ט' עד כה :

ענף י"ה.

והנה המבאר לנו בדבריו לעיל כי כאשר הכניסו הקב"ה לאדם הראשון בגן עדן שהוא צמות היום דערב שבת בראשית הנה מתעלה אז כל גופו אשר עד התחלת הרגליים שלו להיות בעולם האלימות וזה עלמו הוא ענין הכנסו לנן עדן הנאמר בתורה כי הגן עדן דהעולם הזה הוא האלימות שבהעוה"ז והאדם אשר הוא בני ומסודר מד' מליאית עוד בשר גדין עלמות (ור"ל המוח שבהעלמות כי זהו מעלת העלמות לעולם משום המוח שבהם כי המוחין הם החיות דכל הגוף וזכור זה) שהם מבחי' הד' שמות ע"ס"ב וד' עולמות אבי"ע וכל עולם מאבי"ע הרי הוא כלול מאבי"ע והוה ענין כניסת אדה"ר בגן עדן שהוא האלימות שבהעוה"ז כי נתעלה כל גופו ר"ל כל הד' מליאית דהגוף שלו למדרגת האלימות שבכל הד' עולמות אבי"ע וכנ"ל ענף י' י"א ו"ב והוה סוד הגן עדן האמור בתורה ויקח ה' אלהים את האדם ויניחהו בגן עדן כי עלה ונתעלה למדרגת האלימות והיה כל גופו באלימות לבד הרגליים שלו שהם נשאר למטה והיו הם במדרגת הו' ראשונות דהבריאה כי עד שם היה מסתיים אז סוף העשיה כולו והרי נמצא כי היה כל גופו לבד הרגליים שלו בכל האלימות הכללי ממש של עתה. ר"ל כי הגם שאמרנו שהד' בחי' עב"ג עב"ג שבהגוף שלו הנה הם היו מהד' בחי' אלימות שבהד' עולמות אבי"ע והרי היה העור שלו מוגן עין הארץ שהוא רק האלימות שבהעולם הזה אך משום שהרי גן עדן הארץ הנה הוא מבחי' הד' ראשונות דהעשיה אשר הם היו אז ג"כ בהאלימות הכללי ממש כי הד' ראשונות דהעשיה היו אז במקום הניק' דהאלימות של עתה וכנ"ל ענף ט' והרי נמצא כי היה באמת כל גופו אשר עד הרגליים שלו בהאלימות הכללי של עתה ממש. וכן גם הרגליים שלו אשר אמרנו שהם נשאר בזה"ר דהבריאה של עתה הרי נודע הוא כי שם הוא עתה סוד הגן עדן העליון

העליון ולמרו בזוה"ק חקת קפ"ב ע"ב מאי צין עדן תתאה לעלאה כיתרון האור מן החישך כו' ע"ש והרי נמלא כי גם הרגליים שלו היו ג"כ בגן עדן העליון של עתה והרי כולו בגן עדן ועיקר גופו היה כולו באצילות ממש :

ואחר כל זה הרי דעת לנבון נקל כי היה אז כל עניני דכל הפעולות כולם וכן כל תהלוכותיו של אדה"ר בדרגת אחרת לגמרי ממה שהם עתה והיה מופרש ומובדל הרבה מאד מכל עניני הדעוה"ז בהפרש נפלא ומרא מאד מאד וא"כ הרי לא היה ענין אצילותו וכל פעולותיו ע"ד הפעולות והאצילה אשר אלנינו כלל וכלל והיה כל פעולותיו בסוד הפעולות העליונים וכן ענין אצילותו היה אז ג"כ רק בסוד האצילה העליונה כי הרי כל המיני דלח"מ וכל שימושיהם היה הכל רק במדרגת העליונים לבד והנה ענין האצילה שלנו הרי הוא מיוסד על צ' ענינים אחד הוא לצורך הקיום החיות שהוא לצורך עלמו. והצ' הוא כדי להעמיד תולדות שהוא להוילד ולהוליד בנים. כי ע"י האצילה מתרבה כח נביעת הזרע שבהמות וטופע ומתמלה בכל האברים כולם וע"י מוליד כ"ח כיוולא צו וכנה ע"י העולם גדור אחר דור עד כל משך זמן הדרך לקיום העולם. והנה כל צ' ענינים הללו הנעשים ע"י האצילה הם נמשכים ונעשים ממטה למעלה כי הרי ע"י האצילה הגה נברר הטוב מהפסולת שכל חלקי המחכים שהם מהדומם לומח חי ומתעלו ממדרגת הרוחם לומח חי למדרגת האדם אם לעלם האדם עלמו האוכלס או לטיפת זרע לבנים הגולרים ככו'. ואח"כ האדם כאשר שהוא משתמש בכל תכונותיו וכחותיו בהתורה והמלוה ומוסר ומעלה את עלמו ונפשו להקצ"ה הנה נמלא כי נתעלו כל חלקי הדלח"מ לאשה ריח ניחוח לה' וכמ"ש הרב בשער מ"ן ומ"ד דרוש ג' ובשער המלות פ' בהר ופ' עקב בארובה והרי נמשכים והולכים כל התיקונים הללו אשר ע"י האצילה מלמטה למעלה אך סוד האצילה העליונה וכן אצילת אדה"ר קודם החטא הנה היה לב' תיקונים אחד מלמטה למעלה ואחד מלמעלה למטה. והתיקון אשר מלמטה למעלה הנה הוא ג"כ ע"ד שהוא בהאדם כי כמו שהוא בהאדם שמתקנים חלקי הדלח"מ ע"י האצילה להיות חלק מחלקי האדם כי נתברר בקרבנו כל תולית הטוב מהמאכל ונתהפך צו לכח הדם והבשר ונשתלח לכל האברים החילונים שבו ור"ל לכל חלקי החילוניית שכל גופו. ונעשה כ"ז בפעולת הכבד וע"י וורידיו הדם הנמשכים מהכבד. ואח"כ מברר הכבד עוד היותר זך שבו ומשלה אותו ללב וע"י הלב מתפשט לכל העורקים הדופקים ומהם לכל חלקי האמצעית שבגוף וכן מברר הלב ג"כ את היותר זך שבו ומעלה אותו להמוח וע"י המוח מתפשט בכל הגידין הבלתי חלולים ומהם למוח שבפעולות שהוא כל חלקי הפנימיים שבגוף וכמ"ש הרב בשער המוחין פ"ה ובקליפת טוגה פ"א. וע' זוה"ק תרומה קנ"ג א'. וכל הענינים הללו הנה ישנם ג"כ למעלה למעלה וכמ"ש בזוה"ק בראשית י"ח צ' ופנחס ר"ז א' בסוד מלמית חליר לבהמה כו' איון מלאכין כו' וקיימין למיכלא כו' ועשב לעבודת האדם אליו אופנים וחיות וכרוצים כו' שהם למאכל אדם דלעילא שהוא האדם. דאצילות. וכמ"ש הגר"א בספר"ל פ"ה בדה"מ יהי רקיע. והם הבידורים שמתבררים בכל יום ע"י תיקוני התפילות והמלות ומעשים טובים וכמ"ש הרב בשער הלל פ"ב כי בכל יום ויום אשר מצריאת העולם עד ביאת המשיח מתבררים בידורים רבים מהגני"ק. והשצ"כ ומהם הוא המלאכים הנבררים בכל יום בסוד יולר משרתים. שהם המלאכים הנז'. והם כולם למאכל אדם דלעילא ע"ד אצילת האדם שמתברר ועולה עד המוח ככו'. וכן כל התורה ומעשים טובים הנעשים ע"י ישראל וכל התפילות נפש וכל הכחות וההבלים הנעשים מבידורי התורה והתפילה וכן כל המתשבות והרעוהא דליצח שעולים מלמטה למעלה הנה לוקח כל עולם וכל פרטוק את המהייחס אליו לעלמו והיותר זך שבו מעלה הוא להעולם והפרטו' שעליו ונעשה ע"י בידור וחיכוך ע"י כל הפרטופים כולם. עד שהיותר זך והיותר טוב בכל האפשרי דהיינו מה שהוא הוץ והטוב בעלם. הוא עולה למעלה למעלה והוא סוד האצילה בכל הפרטופים העליונים העולה מלמטה למעלה. והוא הלחם אשה ריח ניחוח לה' והוא כל הענין דעליית המ"ן וכל

בירורי המלכים שעולים תמיד. וכן גם כל מה שעלו ונתקנו בעת אצילות הראשון ע"י השם ב"ה הוא הכל בסוד האצילה הוא אשר מלמטה למעלה וכמ"ש הרב בשער המוחין פ"ה כי היו מתבררין הבידורים של ז"א מעט מעט ומתבררין איומא ע"י אצילתה כו' וכן בשער החשמל פ"ג אמר ג"כ כי הבידורים הם דוגמת המאכל כו' ואוכלס הנקו' דעשיה כו' כו' ע"ש כל הענין וכן הוא בשער מ"ן ומ"ד דרוש ז' ע"ש סמוך לסופו במ"ש שם והוא דוגמת האדם כו' והרי לנו עכ"פ כי כל עליית הנבררים וסוד המ"ן הוא הכל ע"י סוד האצילה הנזכר אשר היא מלמטה למעלה והוא דוגמת אצילה האדם שנעשה ג"כ כל תיקונו רק ע"י בידור ונמשך מלמטה למעלה ככו' :

אמנם הנה יש למעלה עוד סוד מין אצילה שניה אשר היא נמשך מלמעלה למטה מכל פרטוק עליון להחתון ובחי' האצילה הנה הוא יותר גבוה ויותר נעלה והוא בסוד הכתוב אכלו ריעים שמו ושכרו דודים וכמ"ש בזוה"ק ויקרא דף ד' א' ובדברי הרב בכוונת יום הכיפורים כי **אכלו ריעים הוא האצילה דלח"מ המקבלים אצילתם מעתיק יומין וא"א והם צ' מיני אצילות דלח"מ אחד משפעת עתיק יומין הנמשך לאו"א ע"י א"א ואחד מא"א עלמו. ושמו ושכרו דודים הם צ' מיני אצילות דהו"ן הנקרא שש שחיה אחד משפעת א"א הנמשך להו"ן ע"י או"א ואחד מאו"א עלמו וכמו שכתוב שם בדברי הרב בארובה והרי נמשך להם אצילה הנה נולמעה למטה והוא בחי' אצילה יותר עליונה ויותר גבוה הרבה מאד והוא מעין תיקון העתיד.** ובאמת הנה נמלא באדם ג"כ בחי' האצילה הנה והוא ביום התענית כמ"ש בזוה"ק תרומה קנ"ג א' ובדברי הרב בשער רוח הקודש בכוונת תענית דף ז' סע"ב ושם ע"א כי אז נמשך המוין מעילא לתתא מן המוח אל הלב ומהלב לכל האברים והוא מזון רוחני וכן המן שאכלו ישראל במדבר היה ג"כ מעילא לתתא **ולכן לא היה צו פסולת** והוא מעין תיקון העתיד שימשך אז כל הקיום והחיות רק מעילא לתתא. וכמ"ש ברכות י"ז א' העולם הבא אין צו לא אצילה ולא שחיה כו' אלא לדיקים יושבים כו' ונהינם מזון השכינה שנאמר **ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו.** ולא יהיה לעתיד אלא רק אותה האצילה העליונה לבד אבל עכשיו הנה משתמשים באמת ובדקדוק אלו צ' האצילות ביחד וכמ"ש כי לא על הלחם לבדו יהיה האדם כי על **כל מונח פי ה' יחיה האדם והוא השפע הרוחני** הנמשך מלמעלה בכל מזון ומזון והוא המקשר את הנשמה עם הגוף ע"י כל מאכל ומשקה וכן כל הבידורים שעולים מלמטה למעלה שהם סוד האצילה העליונה אשר מתתא לעילא ככו' הנה אינם מתתקנים ולא נעשה מהם שום דבר עד שנמשך עליהם שפע רב מלמעלה לחדש ולתקנם ולהאיר בהם והוא בסוד האצילה אשר מעילא לתתא והוא שפע יותר גבוה ויותר נעלה כי הוא נמשך מלמעלה למעלה עד א"ס וכמ"ש בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ז' ובכ"מ וכן היה בהבידורים הראשונים בהתיקון דמעשה בראשית שלא עלו מלמטה למעלה ולא נתקנו אלא רק ע"י שירד עליהם האור דהמ"ה והט"ר דב"ן שהם חוספת מרובה על העיקר אשר היה נמשך עליהם מלמעלה למטה וע"י נבררו ועלו ונתקנו ושם נעשה כ"ז ע"י עליית המ"ן דהז' אורות שהם עלו בבינה בעת מיתת המלכים ולא ירדו הם למטה והיה עלייתם בבינה בסוד מ"ן וע"י יל האור דמ"ה והט"ר דב"ן וביירו והעלו מהש"ך ופ"ר ורפ"ח ניולין ותיקנו אותם בכל התיקוני דמעשי בראשית אבל מאז ולהלאה הנה נעשה כל הבידורים ע"י מעשה התחטוים. וכמ"ש כ"ז בדרושי נקודות ספ"ו ובשער התיקון פ' א' צ' ובדרושי מ"ן ומ"ד דרוש צ'. ועכ"פ הוא כי הרי מתבאר מכל דברינו הללו כי ענין צ' אצילות הנז' הם תלויים צ"ז ואי אפשר ליה בלא זה כי אין האצילה שמלמטה למעלה יכול לפעול מאומה אם לא בשפע דהאצילה שמלמעלה למטה והיא העיקרית לעולם וכל האצילה דמלמטה למעלה הוא רק בבחי' התעוררת דלתתא אשר זה לר"ך להיות ע"י מעשה התחטוים והוא רק התחלת התיקון לבד כי אחר שנתברר הטוב מהסגים ועולה מלמטה למעלה ע"י מעשה התחטוים הנה נעשה אותו הבידור לבחי' מ"ן ומעורר ע"י כל בחי' זוגי דהאורות אשר למעלה

למעלה

האצילה שלנו הרי הוא מיוסד על צ' ענינים אחד הוא לצורך הקיום החיות שהוא לצורך עלמו. והצ' הוא כדי להעמיד תולדות שהוא להוילד ולהוליד בנים. כי ע"י האצילה מתרבה כח נביעת הזרע שבהמות וטופע ומתמלה בכל האברים כולם וע"י מוליד כ"ח כיוולא צו וכנה ע"י העולם גדור אחר דור עד כל משך זמן הדרך לקיום העולם. והנה כל צ' ענינים הללו הנעשים ע"י האצילה הם נמשכים ונעשים ממטה למעלה כי הרי ע"י האצילה הגה נברר הטוב מהפסולת שכל חלקי המחכים שהם מהדומם לומח חי ומתעלו ממדרגת הרוחם לומח חי למדרגת האדם אם לעלם האדם עלמו האוכלס או לטיפת זרע לבנים הגולרים ככו'. ואח"כ האדם כאשר שהוא משתמש בכל תכונותיו וכחותיו בהתורה והמלוה ומוסר ומעלה את עלמו ונפשו להקצ"ה הנה נמלא כי נתעלו כל חלקי הדלח"מ לאשה ריח ניחוח לה' וכמ"ש הרב בשער מ"ן ומ"ד דרוש ג' ובשער המלות פ' בהר ופ' עקב בארובה והרי נמשכים והולכים כל התיקונים הללו אשר ע"י האצילה מלמטה למעלה אך סוד האצילה העליונה וכן אצילת אדה"ר קודם החטא הנה היה לב' תיקונים אחד מלמטה למעלה ואחד מלמעלה למטה. והתיקון אשר מלמטה למעלה הנה הוא ג"כ ע"ד שהוא בהאדם כי כמו שהוא בהאדם שמתקנים חלקי הדלח"מ ע"י האצילה להיות חלק מחלקי האדם כי נתברר בקרבנו כל תולית הטוב מהמאכל ונתהפך צו לכח הדם והבשר ונשתלח לכל האברים החילונים שבו ור"ל לכל חלקי החילוניית שכל גופו. ונעשה כ"ז בפעולת הכבד וע"י וורידיו הדם הנמשכים מהכבד. ואח"כ מברר הכבד עוד היותר זך שבו ומשלה אותו ללב וע"י הלב מתפשט לכל העורקים הדופקים ומהם לכל חלקי האמצעית שבגוף וכן מברר הלב ג"כ את היותר זך שבו ומעלה אותו להמוח וע"י המוח מתפשט בכל הגידין הבלתי חלולים ומהם למוח שבפעולות שהוא כל חלקי הפנימיים שבגוף וכמ"ש הרב בשער המוחין פ"ה ובקליפת טוגה פ"א. וע' זוה"ק תרומה קנ"ג א'. וכל הענינים הללו הנה ישנם ג"כ למעלה למעלה וכמ"ש בזוה"ק בראשית י"ח צ' ופנחס ר"ז א' בסוד מלמית חליר לבהמה כו' איון מלאכין כו' וקיימין למיכלא כו' ועשב לעבודת האדם אליו אופנים וחיות וכרוצים כו' שהם למאכל אדם דלעילא שהוא האדם. דאצילות. וכמ"ש הגר"א בספר"ל פ"ה בדה"מ יהי רקיע. והם הבידורים שמתבררים בכל יום ע"י תיקוני התפילות והמלות ומעשים טובים וכמ"ש הרב בשער הלל פ"ב כי בכל יום ויום אשר מצריאת העולם עד ביאת המשיח מתבררים בידורים רבים מהגני"ק. והשצ"כ ומהם הוא המלאכים הנבררים בכל יום בסוד יולר משרתים. שהם המלאכים הנז'. והם כולם למאכל אדם דלעילא ע"ד אצילת האדם שמתברר ועולה עד המוח ככו'. וכן כל התורה ומעשים טובים הנעשים ע"י ישראל וכל התפילות נפש וכל הכחות וההבלים הנעשים מבידורי התורה והתפילה וכן כל המתשבות והרעוהא דליצח שעולים מלמטה למעלה הנה לוקח כל עולם וכל פרטוק את המהייחס אליו לעלמו והיותר זך שבו מעלה הוא להעולם והפרטו' שעליו ונעשה ע"י בידור וחיכוך ע"י כל הפרטופים כולם. עד שהיותר זך והיותר טוב בכל האפשרי דהיינו מה שהוא הוץ והטוב בעלם. הוא עולה למעלה למעלה והוא סוד האצילה בכל הפרטופים העליונים העולה מלמטה למעלה. והוא הלחם אשה ריח ניחוח לה' והוא כל הענין דעליית המ"ן וכל

האדם עלמו האוכלס או לטיפת זרע לבנים הגולרים ככו'. ואח"כ האדם כאשר שהוא משתמש בכל תכונותיו וכחותיו בהתורה והמלוה ומוסר ומעלה את עלמו ונפשו להקצ"ה הנה נמלא כי נתעלו כל חלקי הדלח"מ לאשה ריח ניחוח לה' וכמ"ש הרב בשער מ"ן ומ"ד דרוש ג' ובשער המלות פ' בהר ופ' עקב בארובה והרי נמשכים והולכים כל התיקונים הללו אשר ע"י האצילה מלמטה למעלה אך סוד האצילה העליונה וכן אצילת אדה"ר קודם החטא הנה היה לב' תיקונים אחד מלמטה למעלה ואחד מלמעלה למטה. והתיקון אשר מלמטה למעלה הנה הוא ג"כ ע"ד שהוא בהאדם כי כמו שהוא בהאדם שמתקנים חלקי הדלח"מ ע"י האצילה להיות חלק מחלקי האדם כי נתברר בקרבנו כל תולית הטוב מהמאכל ונתהפך צו לכח הדם והבשר ונשתלח לכל האברים החילונים שבו ור"ל לכל חלקי החילוניית שכל גופו. ונעשה כ"ז בפעולת הכבד וע"י וורידיו הדם הנמשכים מהכבד. ואח"כ מברר הכבד עוד היותר זך שבו ומשלה אותו ללב וע"י הלב מתפשט לכל העורקים הדופקים ומהם לכל חלקי האמצעית שבגוף וכן מברר הלב ג"כ את היותר זך שבו ומעלה אותו להמוח וע"י המוח מתפשט בכל הגידין הבלתי חלולים ומהם למוח שבפעולות שהוא כל חלקי הפנימיים שבגוף וכמ"ש הרב בשער המוחין פ"ה ובקליפת טוגה פ"א. וע' זוה"ק תרומה קנ"ג א'. וכל הענינים הללו הנה ישנם ג"כ למעלה למעלה וכמ"ש בזוה"ק בראשית י"ח צ' ופנחס ר"ז א' בסוד מלמית חליר לבהמה כו' איון מלאכין כו' וקיימין למיכלא כו' ועשב לעבודת האדם אליו אופנים וחיות וכרוצים כו' שהם למאכל אדם דלעילא שהוא האדם. דאצילות. וכמ"ש הגר"א בספר"ל פ"ה בדה"מ יהי רקיע. והם הבידורים שמתבררים בכל יום ע"י תיקוני התפילות והמלות ומעשים טובים וכמ"ש הרב בשער הלל פ"ב כי בכל יום ויום אשר מצריאת העולם עד ביאת המשיח מתבררים בידורים רבים מהגני"ק. והשצ"כ ומהם הוא המלאכים הנבררים בכל יום בסוד יולר משרתים. שהם המלאכים הנז'. והם כולם למאכל אדם דלעילא ע"ד אצילת האדם שמתברר ועולה עד המוח ככו'. וכן כל התורה ומעשים טובים הנעשים ע"י ישראל וכל התפילות נפש וכל הכחות וההבלים הנעשים מבידורי התורה והתפילה וכן כל המתשבות והרעוהא דליצח שעולים מלמטה למעלה הנה לוקח כל עולם וכל פרטוק את המהייחס אליו לעלמו והיותר זך שבו מעלה הוא להעולם והפרטו' שעליו ונעשה ע"י בידור וחיכוך ע"י כל הפרטופים כולם. עד שהיותר זך והיותר טוב בכל האפשרי דהיינו מה שהוא הוץ והטוב בעלם. הוא עולה למעלה למעלה והוא סוד האצילה בכל הפרטופים העליונים העולה מלמטה למעלה. והוא הלחם אשה ריח ניחוח לה' והוא כל הענין דעליית המ"ן וכל

והשברי כלים

למעלה ושפעת ומשך על הברור שעלה שפע וזרחה מכל האורות העליונים והוא שפעת האכילה אשר מלמעלה למטה ועי"ז נתמלא הברור שעלה בכל טוב העליונים ונשלם בכל שלימותו כי כל ברור אשר נחברר הנה הוא עמום רק בבחי' ניטון לבד כי הוא המניעולין הראשונים אשר נפלו בעולם התווה והם רק ניטוןין דקים ובקרני חגבים שהם רק בבחי' שרשיים וגרעיני פירי אשר עדיין לא ניכר בהם לא אינן ולא פירי כלל אך עי"ז השפעת הבאה להם מלמעלה הם נעשו לנטעי שעשועים ונפרחים ונגדלים בכל פרחי שושנים עד שנשלמו בכל שלימותם ונעשים לארזי לבנון והרי נמלא כי הב' מיני אכילות שאמרנו הנה הם שניהם עתה באמת חמיד והם תלוים זצ"ז כי לא נעשה האכילה העליונה אשר מלמעלה למטה אלא רק אחר שנעשה בתחילה האכילה התחתונה אשר מלמעלה למטה אך עיקר התיקון וכל השלימות דהאכילה התחתונה אשר מלמעלה למטה הוא נעשה רק עי"ז האכילה העליונה אשר מלמעלה למטה אך כ"ז הוא רק עתה שהוא עד גמר תיקון העתיד אבל בעולם הבא לא יהיה רק אלא האכילה העליונה אשר מלמעלה למטה לבד וכמ"ש העוה"ב אין בו לא אכילה ולא שתייה אלא כו' ויתוו את האלהים ויאכלו וישתו שהוא רק האכילה אשר מלמעלה למטה וכנ"ל.

והרי נחבאר לנו מכל זה כי הן אכילת דהאדם התחתון והן סוד האכילות דהפרטופים העליונים הנה הם נעשים עתה רק עי"ז הב' האכילות ביחד אחד מלמעלה למטה ואחד מלמעלה למטה וכמ"ש כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם שהוא האכילה אשר מלמעלה למטה כי על כל מולא פי ה' יחיה האדם שהוא הברירי והניטוןין העולים מלמעלה למטה שהוא בסוד האכילה ע"ד שהוא באדם התחתון וכנ"ל הנה איננו מתקנים ונשלמים רק עי"ז האכילה העליונה אשר מלמעלה למטה ובסוד אכלו רעים ושחו ושכרו דודים. וכל האכילה התחתונה אשר מלמעלה למטה הוא רק בסוד מ"ן ועיקר גמר התיקון והשלימות הוא רק עי"ז האכילה העליונה אשר מלמעלה למטה. וענין אכילת דהאדם התחתון עם סוד האכילות דהפרטופים העליונים ענין אחד להם ממש אלא שהאכילת דהאדם התחתון הוא בהדומם לומח חי שבעולם הזה כפי מה שהם בגופם ובחומריותם [והם נעשים באמת ג"כ עי"ז ברירי דהניטוןין כמו שבארנו במ"א] והאכילות דהפרטופים העליונים אשר נכל דה' עולמות אבי"ע הנה הוא בהברירי דהניטוןין המתבררים מכל הדל"מ שבעולם הזה אחר שילאו מגופם ועולים למעלה לשורשם. ועיקר ברירתם אשר נעשים דאיים עי"ז לעלות למעלה בסוד האכילה העליונה. הוא עי"ז האדם התחתון מדיבוריו והבלי וכתותיו היואלים ממנו מהתפלות והברכות והתשובות ומעשים טובים ובפרט עי"ז הכוונת והמשמעות טובות והתשובות ורעותא דליבא אשר להקב"ה הנה הם הם הלחם אשר ריח ניחוח לה' ועולים דרך כל הפרטופים העליונים דכל העולמות עשיה יצירה בריאה והוא סוד אכילתם אשר מלמעלה למטה ומתבררים בהם עי"ז ברירור אחר ברירור ועולים אח"כ בעולם האכילות לריח ניחוח לה' בסוד מ"ן ושם נשפע עליהם שפע טובה וברכה מלמעלה למעלה עד רוח דאור אים בחוספת מרובה על העיקר בסוד האכילה אשר מלמעלה למטה ועי"ז הם נשלמים ונעשים גם הם לעולמות גמורים שהם עלמין דקסופין של הדיקים צשביל חורה ומנות וכמ"ש במדרש הגעלם חיי שרה קכ"ד ע"ב ושם צפ' וירא י"ז ע"ב וכמו שהאר"ך בזה הגר"א בספר"ל פ"א צדה"מ חד לאלף יומין ע"ש ודי בזה והבן והרי נחבאר לנו עכ"פ כי סוד אלו צ' האכילות הם נעשים עתה לעולם:

ענף י"ט.

והם מהנפש דהעשיה עד היחידה דהאכילות וכנ"ל ענף י"ד וט"ז כן ישנם עד"ז עוד מין נשמות אשר הם ג"כ מכל הגרמ"י דכל הד' עולמות אבי"ע והם לא נכללו באדה"ר כלל והם יותר גבוהים ויותר מעולים ואם שהיו נכללים גם הם באדה"ר לא היה בא לידי חטא כלל עי"ז גדול קדושתם ובאלף השביעי יתייחדו כל אותן שנכללו בו עם אותן שלא נכללו בו כל חלק וחלק עם הדומה לו ועי"ז יתקנו כל אותן שנכללו בו שהם כל הנשמות שבעוה"ז אשר נפגמו עי"ז החטא לבוא לידי תיקונם האמיתי ולחיי העולם הבא להאיר באור פני מלך חיים. והנה הן אותן הנשמות שנכללו בו והן אותן שלא נכללו בו שניהם נאלצו בעולם הנקודות ואירע בהם כל מקרה המלכים ומה שהיו מחלקי העולמות בי"ע הם נפלו בעולם התווה ונטבעו בחוך הקליפות אבל מה שהיו מחלקי עולם האכילות הם נשארו למעלה. והנה בצד אחד היה יותר מעלה ושבח לאותן הנשמות שנכללו בו ובצד אחד היה יותר מעלה ושבח לאותן הנשמות שלא נכללו בו והיינו כי הרי כבר אמרנו לעיל ענף י"ד ובכ"מ כי הו"ן דאכילות היו אז עדיין אחר באחור ולא הוחזרו פכ"פ אלא רק עי"ז הסירה ועי"ז אדה"ר וכנ"ל ענף ט"ו והרי נתקנו כל אותן הנשמות שנכללו בו בהתיקון דפכ"פ דהו"ן וכמ"ש צוה"ק בראשית ל"ה רע"א וכן גם תחילת יציאת כל אותן הנשמות שנכללו בו היה ג"כ עי"ז פכ"פ והוא עי"ז שעלו הו"ן למעלה בחיק אור"א וכנ"ל בדברינו משא"כ אותן הנשמות שלא נכללו בו הלא הם לא ילאו עדיין לעולם בחיקון הו"ן דפכ"פ שבהו"ן וכן היה נמשך עי"ז חסרון עוד כי הנה עי"ז התיקון דפכ"פ שבהו"ן לכל אותן הנשמות שנכללו בו הנה נבררו ועלו כל שרשי דחלקי הנשמות שבהבי"ע שהם הנשמות של כל הדורות אשר עד ביאת המשיח אשר הם נפלו וירדו בעולם התווה ונטבעו בחוך הקליפות כנ"ל הנה עי"ז התיקון דפכ"פ שבהו"ן שנעשה עי"ז אדה"ר נבררו ועלו כל שרשי דאותן הנשמות דהבי"ע שנכללו בו ועלו מהקליפות ונכנסו ונכללו באדה"ר והרי נתקנו הם בחיקין גדול משא"כ כל חלקי הנשמות דהבי"ע מאותן שלא נכללו בו הרי הם לא נתקנו כלל ונשארו טבועים בחוך הקליפות כמו שהיו והוא משום שגם חלקי האכילות שבהם לא נתקנו עדיין בהו"ן דפכ"פ דהו"ן והיה כל מליצת דכל אותן הנשמות שלא נכללו בו רק מסוד אחר באחור אשר בעולם הנקודות ולא חזרו עדיין להתקן וללאח מאוונ דפכ"פ שבהו"ן כלל ולכן נשארו עדיין כל חלקי הבי"ע שבהם טבועים בחוך הקליפות כמו שהיו מעת עולם התווה כי גם שרשיהם אשר באכילות הרי היו עדיין ג"כ רק מבחי' אחר באחור כמו שהיו בעולם הנקודות. והרי היה בכל זה שבה ומעלה גדולה לכל הנשמות שנכללו באדה"ר מה שלא זכו לזה עדיין כלל כל אותן הנשמות שלא נכללו בו הגם שמלך עמון הם יותר גדולים יותר גבוהים כנ"ל. אמנם הנה יוצר אחד היה יותר שבה ויותר מעלה לכל אותן הנשמות שלא נכללו בו מאותן הנשמות שנכללו בו כי כל אותן שנכללו בו הם נפגמו אח"כ כולם הרבה מאוד בהתטא דען הדעת כי הרי גרם צוה פגם גדול בכל העולמות כולם עד שגם עולם האכילות ירד עי"ז כמעט בכל מלאו שהרי בהמקום שהוא עתה התחלת האכילות אשר למעלה והוא החכמה אבא שהוא הראשית וכמ"ש צוה"ק בראשית ל"ה רע"ב ע"ש והוא ה' דהשם דהו"ה צ"ה הנה קודם התטא היה שם מקום המלכות טוק' שהיא סוף האכילות אשר למטה והוא ה' דארני והרי ירד עי"ז החטא גם האכילות בכל מלאו וכן ירדו גם העולמות בי"ע ג"כ כמעט בכל מלאו כי הרי בהמקום שהיו אז ה' תחתונות דהעשיה שם הוא עתה ה' ראשונות דהבריאה וכן כל חלקי הנשמות דהגרמ"י דהבי"ע אשר נכללו בו הנה לא נשארו לו מהם רק המלכויות מהק' כתיבים אשר מהו"ן דבריאה ולמעלה וכל מה שלמטה מהק' כתיבים הם כולם חזרו ונפלו ונטבעו בחוך הקליפות. ועי"ז שהיה נפילתם עי"ז החטא נדבקו בהם הקליפות ביותר והוא ירידה להם יותר גדולה גם ממה שהיו קודם התיקון כי הקליפות אשר היו מעולם התווה וקודם החטא הנה הם נהרסו ונתחברו וכמו שבארנו לעיל דרוש צ' ובפרט אחר שהאיר האור דשם מ"ה שהוא אור התיקון דמעשה בראשית הנה רדה כל הקליפה כולה ומתקשה הרבה מאד אלא שעי"ז החטא חזרו ועלו

אמנם מה שאמרנו לעיל ענף י"ח בתחילת דברינו בזה כי עתה נעשה כל תיקוני האכילה רק מלמעלה למעלה אבל קודם החטא היה תיקוני האכילה לב' העיניים הכוונה הוא ע"פ מה שאמר בספר הגלגולים פ"ז כי כשם שאמרנו שהיה נכלל באדם הראשון קודם החטא כל הנשמות כולם דכל הדורות אשר עד ביאת המשיח

שער הח' פרשת עקב שער המצות מד

שבראח כו'. הטעם הוא כנודע כי מן המים שהם בחסד הם נברא' כל הגפשות בסוד אצרהם איש החסד שנאמר בו ואת הגפש אשר עשו בחרן גם שאר הגבראים נמשכין משם וזפרט כל ענין חסרון של הגפשות שהוא מזונ' אינן נברא' אלא מן המים המגדיל' הלמחי' והזרעי' והתבולאות ואפי' הצ"ח לריבין להם כי הם אוכלים הלמחי' ונמצא כי שורש הכל הם המים ולכן כולם נכללו בזכרת המים ואמנם כוונת הזכרה האלו עלמנן הם כשאר כל זכרות הגהנין אשר כבר נח' כוונתם בשער התפל' בדרוש' והקדמות הראשונות אשר שם קודם התפל' עלמה יע"ש א):

ונהזור

לכוונה האכילה הנה נתבאר לעיל ב' בחי' בענין האכילה. הא' היא בירור המאכל בעלמנו הטוב שבו מן הסיגים המטורבי' בו ע"י חטא אדה"ר וגם מה שהיה מעורב בהם מהחלת ברייתן מששת ימי בראשית כנ"ל. והב' היא ענין תיקון נפשות המגולגלי' הנמצאות במאכל ומסקה ונבאר כוונת בחי' הא' כי הב' לא קבלתיה ממורי ז"ל הנה טרם שיאהל האדם לריך שיכוין לבירור הטוב אשר במאכל שהוא מן הרע המעורב בו ע"י כוונה זו שנבאר עהה. ודע כי יש כוונת אחרות גדולה מזו בענין בירור האכיל' והנה מנוח היה אוכל זכונה זו שנת' עתה וזש"ה שם והוא פלא אוהיות אלף כי כל כוונתו הייתה בסוד אות האלף אשר היא בחכמ' כמו שית' ולכן נגלה לו בבחי' פלא ילהיות כוונה זו בלתי עליונה מאד לכן ארז"ל ב) מנוח ע"ה היה כי החכם יש לו כוונה גדולה מכל זה ולכן אמר לו המלאך חס תעלמי לא אוכל בלחמך לפי שאין כוונתך זו כ"כ גדולה אבל באצרהם נאמר ויאכלו אוכלין ממש כמ"ש רז"ל [מד"ר פ"ו] וגם בזה חזין שם מנוח כי היא מלת מורכבת מ"ו נ"ח והיא כללות הכוונה שנבאר עתה שפולים מ"ו ונ"ח ולהיותו מכין בזה ועושה בירור הזה תמיד כל ימיו לכן נקרא על שם זה מנוח וזה ביאורו הנה נודע כי כל בחי' שבעה המלכים לא נתבררו אלא ע"י החכמ' הנקרא מחשב' כנז' בזוהר פקודי דרנ"ד סוף ע"ב וזכרתי פסולת מגו. מחשבה וכו' ובמחשבה אצבריר כלא :

גם נודע מ"ש צפ' ויקרא ד"ד אכלו רעים לעילא דא או"ח דתמן אכיל' ולכן לריך לבוין צעת האכילה אל אות אלף שהיא בינה כטודע בסוד מ"ש [שבת ק"ד] פרק הבונה אלף בית אלף בינה ותכוון בליזרה אל החכמה כמו שית' ואמנם אם תוכל לבוין כוונת אלו בהמשך כל זמן אכילתך הוא דבר גדול ולפחות תכוין כוונ' זו כשאת' אוכל אותה הפרוסה של כזית דהמוליא אשר זכרת עליו ותחלה תכוין כוונה קלרה דרך כלל וזו היא כי הנה ענין הבירור ע"י ל"ב שינים שהם כנגד ל"ב נתיבות חכמה המבררין הכל כנז' דבמחשבה אצבריר כלא והם הטוחנין ומפררין את המאכל וע"כ מתברר האוכל מתוך השפולת כדרך הרחיים הטוחנות התבואה ואח"כ מתפרדין הסובין והמורסן שהם הקליפות מן הקמח שהוא האוכל משא"כ קודם שנטחן שהיו דבוקים יחד בתכלית. והנה ש"ן בגי' אחוריים דהוי"ה דיודין דע"ב שבחכמה שהם גי' קפ"ד ואחוריי' דהוי"ה דס"ג שבבינה שהם גי' קס"ו וקפ"ד וקס"ו גי' ש"ן כי השן עוונת בחיבור או"ח גם תכוון כי ל"ב שינים אלו הם רמוזים בליזר אות א שליזר יו"י יוד לעילא יוד לתתא וזו באמלעיתא וכבר נתבאר בתיקונים סוף תיקון ה' כי אות א שליזר יו"י היא בחכמה וזו הוא"ו שבאמלע לריך לחלקה לאורכה ותהיה שני ווי"ן זו ע"ג זו כזה א ואז נמצאו יוד עלאה עם ואז עלאה הם י"ו שינים העליונים ויוד ואז התחתונים הם י"ו שינים התחתונים. ואח"כ כוונות פרטיות זו אחר זו והם ה' כוונות והם מ"ו ונ"ח ולחם וד"ק ופ"ד וזה עניינם. החלה תכוין כי הנה שני הלחיים הם הלועסין המאכל והם. סוד או"ח שבהם ענין האכיל' בסוד אכלו רעים לעילא כנז' לחי העליון אבא לחי התחתון אימא ותכוין כי בלחי העליון יש א וליזרה יו"י היא בגי' הוי"ה ובלחי התחתון יש אלף תתאה וליזרה יו"ד א והיא רומזת באימא שהיא ד טקבא ותכוין כי שדי אלפיין אלו יו"י ויו"ד הם בגי' מ"ו שהוא מלוי ההוי"ה דע"ב דיודיין לרמח שאעפ"י שהם שני אלפיין א' באבא וא' באימא הכל הוא באבא לבדו ג) אלא שהוא בסוד

מו"ב

הנהרות וחדושים

(א) עיין בשער הסט"ז ד"ג וכשער מאזרי רש"י פ' פקב ועיין בנה"ש דף יח: ב) ברשת דף ס"א ערוכין דף י"ח: ג) עיין פנ"ש שער ה' ח"א ס"ה בהג"ה אמר אהרן ובהנהות וכיארדים שם ע"ש:

